

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

РІШЕННЯ

вченої ради Сумського державного університету з питання:
«Інтернаціоналізація діяльності університету. Стан та перспективи.
Затвердження «Стратегії інтернаціоналізації СумДУ на 2019-2025 роки»»

Розглянувши питання «Інтернаціоналізація діяльності університету. Стан та перспективи. Затвердження «Стратегії інтернаціоналізації СумДУ на 2019-2025 роки»» вчена рада підтверджує розуміння того, що розбудова успішного сучасного університету можлива лише в контексті глобального науково-освітнього простору з урахуванням досвіду провідних світових закладів вищої освіти.

Ефективний сталий випереджаючий розвиток університету як інноваційно-орієнтованого, конкурентоздатного, передусім через високу якість підготовки на рівні кращих світових практик осіб, що навчаються, підвищення його ролі у науково-технічному, соціальному, економічному, культурному розвитку суспільства, досягнення більш високого визнання на державному та світовому рівнях – визначається головною ціллю Стратегічного плану розвитку Сумського державного університету на 2019-2025 роки.

Вчена рада зазначає, що за останні роки Сумський державний університет (СумДУ) досяг певних успіхів на шляху інтернаціоналізації діяльності завдяки розвитку співробітництва із зарубіжними університетами, асоціаціями та фондами, активній участі у міжнародних грантових програмах, роботі в рамках спільних наукових та освітніх проєктів, організації навчання іноземних громадян, сприяння академічній мобільності, підтримці міжнаціонального культурного середовища. Це підтверджується позиціями у світових рейтингах, участю у найбільш масштабних грантових програмах, розвитком партнерства з провідними університетами світу тощо.

Сумський державний університет є членом 22 найбільш авторитетних освітніх асоціацій та має 230 формалізованих партнерств у 49 країнах світу.

В університеті навчається близько 1670 іноземних студентів із 50 країн світу. Позитивним є те, що в цьому контингенті вже більше 170 студентів (10,5%) представляють країни організації економічного співробітництва та розвитку та інші країни Європи та Америки. Актуальним є реалізація пріоритету немедичних спеціальностей в комплектуванні контингенту іноземних студентів, збільшення прийому іноземних аспірантів, проходження ліцензування підготовки іноземних громадян за усіма без виключення спеціальностями.

Для зацікавленості іноземного контингенту в послугах СумДУ головним є суттєве підвищення якості та сучасності наших академічних пропозицій – освітніх програм та їх компонентів. Зроблено перші кроки з міжнародного визнання освітніх програм: отримано сертифікат Міжнародної організації ORPHEUS за програмами

біологічного та медичного спрямування; освітні програми «Інформатика», «Економічна кібернетика», «Менеджмент» та «Комп'ютерна механіка» пройшли попереднє експертне оцінювання за технологіями міжнародної акредитації.

Збільшуються масштаби грантової діяльності СумДУ: більше 280 грантів виконуються в університеті із залученням фінансування понад 130 організацій-грантодавців, у тому числі в рамках масштабних міжнародних грантових програм та проектів Європейського Союзу Еразмус+ та Горизонт 2020, програм ООН, USAID, ДААД, Британської Ради, міжурядових дослідницьких проектів, грантів приватних фондів та організацій.

2018 рік характеризувався певним посиленням міжнародної активності. Із шести проектів програми ЄС Еразмус+, підтриманих в Україні за напрямом «Розвиток потенціалу вищої освіти» – 2 проекти за участі СумДУ, за напрямом «Жана Моне» – 2 із 14. Збільшилася кількість кафедр університету з 34 до 40 на яких у тій чи іншій мірі реалізується міжнародне співробітництво.

Є зростання за грантовою діяльністю і в цілому, за виключенням суто наукових грантів. Майже на 20% до 23 млн грн збільшився і обсяг фінансових надходжень, від усіх видів грантової діяльності. За 48 загальноуніверситетськими грантами у звітному році працювало більше 200 осіб, які представляли 28 кафедр із 58.

Університет має певні здобутки щодо участі у програмах міжнародної академічної мобільності: за 2018 рік збільшилися показники за категоріями науково-педагогічних та наукових працівників (питома вага від загалу 10,3%), аспірантів і докторантів (8,1%). Рівень участі студентів (1,8%) у програмах академічної мобільності ще незадовільний і далекий до середньоєвропейського.

Активна міжнародна співпраця є запорукою зростання наукового потенціалу університету. У 2018 році на 20% зросла кількість міжнародних договорів (контрактів) на розробку і виготовлення науково-технічної продукції та проведення досліджень з обсягом фінансування майже 7,6 млн грн (2017 р. – близько 3,3 млн грн).

Університет є засновником або співзасновником 17-ти періодичних наукових журналів відомих міжнародній науковій спільноті, з яких «Журнал нано- та електронної фізики» і «Nanomaterials Applications and Properties» індексуються базою даних Scopus, а журнали «Nanomaterials Applications and Properties» і «Маркетинг і менеджмент інновацій» – базою даних WoS. У 2018 р. було проведено дві міжнародні наукові конференції матеріали яких, або рекомендовані доповіді, опубліковані у виданнях, які індексуються БД Scopus та/або WoS. Загалом в університеті вже налічується три таких конференції.

Певні успіхи досягнуто у впровадженні моделі кампусу університету європейського зразка, відповідних умов для перебування та побуду іноземних студентів, викладачів і гостей. Розвивається міжнародна діяльність у культурній та спортивній сферах, хоча це тільки перші кроки з інтернаціоналізації основних напрямків діяльності та створення багатомовного та міжкультурного середовища.

Для розуміння та впровадження процесів інтернаціоналізації як комплексної багатовекторної діяльності розбудови університету в глобальному конкурентному науково-освітньому середовищі потрібні подальші зусилля.

СумДУ лише на початку шляху створення якісних освітніх програм у відповідності до європейських принципів та стандартів. Актуальними та затребуваними світовою спільнотою є якісні базові бакалаврські програми, наукоємні магістерські та короткострокові інноваційні міждисциплінарні програми. Потрібна модернізація навчальної діяльності за сучасними принципами та методиками, розробка та використання англомовного контенту, в першу чергу у вигляді електронного ресурсу, активізація діяльності з міжнародного визнання, сертифікації та акредитації освітніх програм.

Системної організації потребує діяльність з розвитку академічної мобільності науково-педагогічних працівників та осіб, що навчаються. Особливу увагу потрібно приділити пропозиціям та сприянню мобільності студентів та аспірантів «до нас», яка майже відсутня. Покращити якість освітніх пропозицій університету, збільшити кількість іноземних студентів, дозволить більш активне залучення іноземних викладачів і науковців до СумДУ.

Можливості для вирішення вищенаведених завдань вже є завдяки участі СумДУ у міжнародних організаціях та програмах, наявності багаточисельних партнерських угод та договорів, котрі потрібно підтримувати та ефективно використовувати, передусім із стратегічними партнерами.

Успіхи університету в науковій діяльності та трансферу технологій дозволяють ставити завдання щодо збільшення наукових грантів, особливо за програмою Горизонт 2020, публікацій наукових праць у високорейтингових виданнях, створення сумісних міжнародних лабораторій та реалізації науково-дослідницьких проектів.

Питання участі університету у міжнародних рейтингових оцінюваннях набувають все більшого значення і організація, аналітична підтримка та супроводження цієї діяльності потребують подальшого удосконалення. Також більш впевнено потрібно рекламувати університет за кордоном, освоювати міжнародний медіа-простір.

Враховуючи вищевикладене та з метою реалізації системного підходу з інтернаціоналізації діяльності, яка спрямована на розбудову Сумського державного університету як вищого навчального закладу світового зразка

Вчена рада Сумського державного університету постановляє:

1. Затвердити «Стратегію інтернаціоналізації СумДУ на 2019-2025 роки» та виконувати її положення і завдання.

Використовувати «Стратегію інтернаціоналізації СумДУ на 2019-2025 роки» в якості базового документу для формування програм і планів впровадження принципів інтернаціоналізації за напрямками діяльності СумДУ.

2. В термін до 01.09.2019р. підготувати англomовну версію Стратегії інтернаціоналізації СумДУ для розміщення у відкритих ресурсах, демонстрації міжнародній академічній спільноті, використання у грантових заявках тощо.
Відповідальні: начальник відділу міжнародних зв'язків Кириченко К.І., начальник Центру бенчмаркінгу та веб-менеджменту Фільченко Д.В.
3. Підготувати пропозиції та відповідні нормативні документи щодо вдосконалення системи управління інтернаціоналізацією діяльності і взаємодії між інститутами/факультетами та структурними підрозділами університету, а саме: Відділом міжнародних зв'язків (ВМЗ), Центром науково-технічної і економічної інформації (ЦНТЕІ), Відділом інтернаціоналізації освітньої діяльності (ВІОД), Організаційно-методичним управлінням (ОМУ), Департаментом міжнародної освіти (ДМО), Центром медіакомунікацій та рекламної діяльності (ЦМРД) тощо. Запропонувати відповідні мотиваційні заходи посилення міжнародної діяльності.
Термін виконання: 01.11.2019 р.
Відповідальні: проректор з НПП Любчак В.О., начальник ВМЗ Кириченко К.І., керівники зазначених структурних підрозділів.
4. Запровадити наступні заходи з активізації грантової діяльності, ефективного використання наявних та розширення спектру міжнародних партнерств:
- виконання аналізу наявних партнерських угод, визначення пріоритетних напрямів співробітництва і плану дій роботи зі стратегічними партнерами університету;
Термін виконання: 15.12.2019 р.
Відповідальні: начальник ВМЗ Кириченко К.І., заступники директорів/деканів інститутів і факультетів з міжнародної діяльності.
 - до 31.12.2019 р. визначити серед наукової спільноти СумДУ потенційних заявників для участі у міжнародних грантових програмах наукового спрямування, у першу чергу Горизонт 2020, та під егідою Центру грантрайтингу провести серію детальних тренінгів щодо написання проектних заявок та відповідного супроводження;
Відповідальні: проректор з НПП Любчак В.О., проректор з наукової роботи Черноус А.М., начальник ВМЗ Кириченко К.І., експерти Центру грантрайтингу, директора інститутів, декани факультетів.
 - вдосконалення нормативного забезпечення, зокрема затвердження «Рекомендацій щодо підготовки грантових заявок», «Положення про реалізацію грантових проектів програм міжнародної співпраці Європейського Союзу».
Термін виконання: 01.06.2019 р.
Відповідальні: начальник ВМЗ Кириченко К.І.
5. З метою удосконалення роботи за напрямом академічної мобільності:

5.1. Директорам інститутів, деканам факультетів:

- налагодити протягом 2019 р. в деканатах систему обліку учасників академічної мобільності у розрізі освітніх програм, визначити коло потенційних кандидатів на участь у програмах мобільності і надати їм відповідну підтримку шляхом організації мовних курсів, консультацій тощо;
- шляхом використання наявних та запровадження нових програм підтримки ініціативної мобільності, забезпечити до 01.09.2020р. наявність як мінімум однієї програми академічної мобільності для кожної освітньої програми, з увагою на запровадження двосторонніх програм обміну із запрошенням «до нас» закордонних учасників за програмами мобільності.

5.2. Відділу міжнародних зв'язків, відділу інтернаціоналізації освітньої діяльності спільно із заступниками директорів/деканів інститутів і факультетів з міжнародної діяльності протягом 2019 року виконати:

- вдосконалення існуючих та впровадження нових програм подвійного диплому, передусім з Університетом Кобленц-Ландау (Німеччина), Люблінською Політехнікою та Університетом ВСБ (Польща), Вільним університетом м. Варна (Болгарія) з підписанням відповідних угод, проведенням інформаційної кампанії тощо;
- створення каталогу програм академічної мобільності для всіх категорій учасників та інформування цільових аудиторій щодо програм академічної мобільності через систему особистого кабінету;
- вдосконалення нормативної документації щодо залучення в якості штатних співробітників іноземних викладачів до СумДУ та організації прийому іноземних студентів «до нас» за програмами академічної мобільності.

6. З метою покращення кількісних та якісних показників залучення іноземних громадян на навчання до СумДУ передбачити:

- збільшення кількості іноземних громадян, зарахованих на навчання за немедичними спеціальностями до 20% від загального прийому іноземців на 1-й курс в 2019 році в рамках угод укладених з іноземними партнерами;
- впровадження англomовного дистанційного навчання за спеціальністю «Комп'ютерні науки» в рамках угоди між СумДУ та Міжнародним інститутом буддистських вчень Нагананда (Шрі-Ланка) та інших угод з іноземними партнерами;
- збільшення кількості іноземних студентів з країн Європи та Америки за рахунок розширення співпраці з компанією-партнером «Study medicine Europe» (Великобританія);

– залучення іноземних громадян на навчання за обміном терміном до одного року в рамках угоди, укладеної між СумДУ та Бінгхемським університетом (Нігерія).

Термін виконання: 01.12.2019 р.

Відповідальні: перший проректор Карпуша В.Д., директор ДМО Божко М.О.

7. З метою запровадження сучасних якісних освітніх програм, їх підготовки до незалежної зовнішньої та міжнародної акредитації, у тому числі з використанням результатів грантових проектів TEMPUS ALIGN «Досягнення та регулювання балансу між освітніми програмами та рамками кваліфікацій», Erasmus + QUAERE «Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на основі Європейських стандартів та рекомендацій» та інших:

– підготувати пропозиції залучення іноземних фахівців до викладання на базі СумДУ, передусім на магістерських освітніх програмах;

– до 01.06.2020 р. провести самооцінку магістерських освітніх програм за вимогами міжнародної акредитації;

– протягом 2019 р. провести моніторинг якості існуючих спеціальностей та відповідних освітніх програм з англійською мовою навчання, запланувати можливе розширення цього переліку, насамперед за освітнім ступенем «магістр».

Відповідальні: перший проректор Карпуша В. Д., начальник ОМУ Юскаєв В.Б., директори інститутів, декани факультетів, завідувачі випускових кафедр.

8. З метою формування інтернаціонального світогляду, ознайомлення з досвідом провідних закордонних університетів з організації науково-освітньої діяльності та навчання студентів протягом 2019-2020 навчального року запровадити низку семінарів/тренінгів з підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників з питань:

– основні принципи, стандарти, термінологія організації освітньої діяльності у Європейському просторі вищої освіти;

– міжнародна академічна мобільність як невід’ємна складова освітньої програми;

– встановлення та супровід міжнародних партнерських відношень;

– досвід успішних грантових проектів, рекомендації з підготовки заявок.

Відповідальні: начальник департаменту по роботі з персоналом та підготовці науково-педагогічних кадрів Циганюк Д.Л.

9. Начальнику навчального відділу з практики та інтеграційних зв’язків з замовниками кадрів Євдокимовій А.В. спільно з інститутами (факультетами) до 01.03.2020р. запровадити систему обліку випускників СумДУ, котрі працевлаштовані

за кордоном або в представництвах іноземних фірм в Україні та надати пропозиції налагодження співпраці з ними, у тому числі шляхом організації практики на підприємствах іноземних фірм.

10. Активізувати рекламно-інформаційну діяльність, у першу чергу в міжнародному науково-освітньому та медіа-просторі, зокрема:

- організувати проведення II Міжнародного дня СумДУ із запрошенням іноземних партнерів, відзначенням найбільш активних у даному напрямі співробітників та студентів університету тощо.

Термін виконання: 31.10.2019 р.

Відповідальні: проректор з НПП Любчак В.О., начальник ВМЗ Кириченко К.І., директор ДМО Божко М.О., начальник ВІОД Костюченко Н.М.

- ЦМРД та ВМЗ до 01.06.2019 р. підготувати програму дій з представлення СумДУ в закордонних друкованих та електронних виданнях, соціальних мережах з урахуванням інтересів різних цільових груп;

- виконати розширення контенту багатомовного веб-сайту СумДУ шляхом збільшення кількості статей англійською і німецькою мовами, вдосконалення сторінок польською і французькою мовами та створення візитівок китайською, іспанською, арабською, чеською мовами; підвищення якості іншомовних веб-представництв інститутів/факультетів та кафедр;

- вдосконалити структуру інформаційного контенту сайтів, орієнтованого на іноземних студентів з провідних країн світу з урахуванням законодавчих вимог та Стандартів і рекомендацій забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти (ESG 2015) та оприлюдненням детальної інформації про освітні програми із зазначенням опису цілей навчання, переліку освітніх компонентів та їх обсягу, очікуваних програмних результатів навчання тощо.

Термін виконання: протягом року.

Відповідальні: начальник ВМЗ Кириченко К.І., начальник ЦБВМ Фільченко Д.В., керівники інститутів, факультетів, кафедр.

- підготувати та видати цільовий інформаційний бюлетень/каталог англійською мовою щодо напрямків наукової та освітньої діяльності структурних підрозділів університету у відповідності до міжнародних вимог та пріоритетів.

Термін виконання: 01.05.2019 р.

Відповідальні: проректор з НПП Любчак В.О., начальник ВМЗ Кириченко К.І., начальник ЦМРД Осюхіна М.О.

11. Провести опитування та/або організувати круглий стіл за участі іноземних та українських студентів з питань інтернаціоналізації:

- розуміння загальноприйнятих у провідних університетах світу принципів та норм поведінки, навчання, спілкування з викладачами тощо, виявлення проблем з їх впровадженням в СумДУ;
- побажання та пропозиції щодо створення інтернаціонального середовища в університеті для роботи та спілкування;
- розвиток культурно-масової та спортивної діяльності університету шляхом участі у міжнародних конкурсах і змаганнях, більш широкого залучення іноземних студентів тощо;
- використання наявних на базі університету та створення нових культурних, спортивних осередків та центрів співробітництва з іноземними країнами.

Підготувати відповідні рекомендації щодо формування «інтернаціонального обличчя СумДУ».

Термін виконання: 01.10.2019 р.

Відповідальні: проректор з НПП Король О.В., проректор з НПП Бріжаний О.В., директор ДМО Божко М.О.

12. Підготувати програму сприяння адаптації іноземних студентів першого курсу до технологій організації навчання в університеті, умов перебування в м.Суми тощо, для чого створити робочу групу та до 1.06.2019 р. запропонувати конкретні заходи.

Відповідальні: перший проректор Карпуша В. Д., проректор з НПП Король О.В., директор медичного інституту Лобода А.М., директор ДМО Божко М.О.

13. Розробити пропозиції з покращення дизайну, логістики кампусів університету для більш комфортного перебування іноземних студентів, викладачів та гостей.

Термін виконання: 01.07.2019 р.

Відповідальні: проректор з АГЧ Положій А.М., директор ДМО Божко М.О., начальник ВМЗ Кириченко К.І.

Схвалено вченою радою СумДУ.

Протокол №10 від 21 березня 2019 р.

Голова вченої ради

А.В. Васильєв

Секретар

А.І. Рубан